

3. Менеджмент персоналу [Текст]: Навч. посіб. / В.М. Данюк, В.М. Петюх, С.О. Цимбалюк та ін.; За заг. ред. В.М. Данюка, В.М. Петюха. — К.: КНЕУ, 2004. — 398 с.

4. Репин В.В. Два понимания процессного подхода к управлению организацией // www.finexpert.ru

5. Репин В.В., Елиферов В.Г. Процессный подход к управлению. Моделирование бизнес-процесов [Текст]: Монография / В.В. Репин, В.Г. Елиферов. — М.: Стандарты и качество, 2004. — 234 с.

6. Рубцов С.В. Целевое управление в корпорациях. Управление изменениями // <http://or-rsv.narod.ru/Book>

7. Современный менеджмент // Российский экономический журнал. — 1997. — № 2. — С. 26—35.

8. Системи управління якістю. Вимоги (ISO-9001:2000) // Стандарт. — Держстандарт України. — К., 2001. — 428 с.

9. Управление персоналом организации [Текст]: Учебник / Под. ред. А.Я. Кибанова. — М.: ИНФРА-М, 1997. — 512 с.

10. Управление персоналом [Текст]: Учебник / Под. ред. Т.Ю. Базарова, Б.Л. Яремина. — М.: ЮНИТИ, 2001. — 560 с.

11. Шекшня С.В. Управление персоналом современной организации [Текст]: Учебно-практическое пособие / С.В. Шекшня. — М.: ЗАО «Бизнес-школа «Интел-синтез», 1997. — 336 с.

Стаття надійшла до редакції 21.10.2010.

УДК 658.512

С.С. Данильченко,

аспірант кафедри економіки підприємств
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

КЛЮЧОВІ СКЛАДОВІ МОБІЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ЧИННИКІВ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У статті розглянуто сучасні підходи до управління вартістю підприємств. Обґрунтовано формування моделей управління вартістю підприємств залежно від сукупності чинників зовнішнього і внутрішнього впливу. Запропоновано способи інтеграції чинників для побудови оптимальної моделі управління вартістю підприємства.

Аннотация. В статье рассмотрены современные подходы к управлению стоимостью предприятий. Обосновано формирование моделей управления стоимостью предприятий в зависимости от совокупности факторов внешнего и внутреннего влияния. Предложены способы интеграции факторов для построения оптимальной модели управления стоимостью предприятия.

Summary. The article deals with modern approaches to cost management companies. Grounded forming of case of enterprises a cost frames depending on the aggregate of factors of external and internal influence. The methods of integration of factors are offered for the construction of optimum case of enterprise a cost frame.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: вартісний менеджмент, модель управління, вартісне оцінювання, фактори вартості.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: стоимостный менеджмент, модель управления, оценка стоимости, факторы стоимости.

KEY WORDS: cost management, model management, cost estimation, cost evaluation, factors of cost

Вступ. Оцінка ефективності господарської діяльності підприємства традиційно ґрунтується на використанні показників прибутку та рентабельності. Такий традиційний підхід є актуальним та достатнім на етапі, коли власник самостійно керує підприємством, оскільки саме тоді його інтереси пов'язані з максимізацією прибутку. На ці ж цілі орієнтовано й управління.

У великому та середньому бізнесі процес відокремлення власника від менеджменту в Україні розпочався в кінці 90-х років XIX століття і продовжує своє поглиблення до тепер. Відмежовуючись від оперативного управління власник повинен вирішувати інші для себе більш стратегічні питання: як розвивати бізнес та отримати позитивні результати діяльності в довгостроковій перспективі; на що і як орієнтувати менеджмент; як залучити інвестиції під нові інвестиційні проекти та рішення; як розробляти та оцінювати альтернативні стратегії діяльності підприємства; як підвищувати ефективність бізнес-одиниць. Власник постає перед необхідністю комплексно вирішувати проблеми оцінки і управління ефективністю діяльності підприємства та доводити ці рішення до менеджерів, але для цього використання показників прибутку та рентабельності недостатньо. Тобто постає необхідність використання таких показників, у яких вони розглядаються невід'ємними складовими від факторів, що формують вартість підприємства.

Постановка задачі. За кордоном вартісний підхід вже достатньо відомий. Ці питання досліджуються в монографіях авторів західних наукових шкіл: А. Дамодарана, Р. Каплана, Т. Коллера, Т. Коупленда, С. Майерса, Д. Нортонна, Дж. Ольсона, А. Раппапорта, Б. Стюарта. Серед вітчизняних та російських дослідників даної проблематики необхідно відмітити праці С.В. Валдайцева, А.Г. Грязнової, В.Е. Єсіпова, І.В. Івашковської, Ю.В. Козиря, А.Г. Мендрула, В.А. Щербакова та ін. У ринкових умовах показником ефективності діяльності підприємства є приріст його вар-

тості, який і визначає напрямок подальших дій власників та менеджерів. Але для цілей управління вартісний підхід навіть у закордонній практиці використовується відносно недавно. Вартісний менеджмент виник у рамках VBM — підходу (Value Based Management / VBM) а також на основі підходу заснованого на управлінні вартістю і до початку 2000-х років принципи та методи вартісного управління стали широко розповсюдженими підходами в менеджменті. За кордоном зацікавленість до VBM-підходу співпала з поглибленням уваги до корпоративного управління та контролю. Так, у 1980-х роках американський ринок характеризувався великою кількістю ворожих поглинань об'єктами поглинань були достатньо успішні компанії, які не ефективно реалізовували власні інвестиційні можливості.

Управління ефективністю діяльності на основі вартісного підходу актуально для всіх великих та середніх підприємств, але особливого значення набуває для тих підприємств, які не мають ринкових котувань акцій. Для таких підприємств відсутність оцінки їх вартості значно зужує можливості щодо підвищення ефективності діяльності. Оскільки, таких підприємств більшість на вітчизняному ринку, тому для них у першу чергу, необхідна розробка методичних положень, які розкривають вибір показників вартості підприємства і методів їх розрахунку, прийоми та методи роботи з системою факторів вартості в технології управління, обґрунтування управлінських рішень по підвищенню вартості компанії. Але й до цього часу в закордонній та вітчизняній літературі його характеристика обмежується описом показників вартості та методів їх розрахунку, чого недостатньо для використання вартісного підходу в здійсненні управлінської діяльності. Для побудови системи ефективного вартісного управління підприємством необхідно проведення глибокого аналізу на основі якого будується модель підприємства, обґрунтування необхідності побудови коректної аналітичної моделі підприємства з використанням вартісного підходу. При цьому стандартні показники, які ґрунтуються на так званому «бухгалтерському» підході, у вартісному менеджменті отримують ряд модифікацій для надання їм відповідної форми та аналітики, також в аналітичний апарат включається ряд не фінансових показників, наприклад, положення підприємства на ринку, соціальна відповідальність бізнесу, якість менеджменту та інші з метою реалізації задач вартісного управління. Але на сьогодні розроблених методів та прийомів не вистачає для практичної реалізації вартісного управління до управління ефективністю діяльністю підприємства. Відсутні методики та алгоритми роботи з факторами вар-

тості, виявлення математичних і логічних взаємозв'язків між ними з метою визначення ключових факторів. Тому завдання розробки комплексної методики, підкріпленої конкретним інструментарним апаратом, управління ефективністю діяльності підприємства на основі факторів вартості є актуальною.

Результати дослідження. Властивості вартісного підходу реалізуються в ряді моделей, що розкривають зміст та принципи теорії вартісного менеджменту. Існування цих моделей у теорії вартісного менеджменту розкриваються не повністю, оскільки наука та практика теорії вартісного менеджменту сформувалася значно пізніше ніж вартісна ідеологія цих моделей [1, 3, 5, 6].

Економічній науці, що досліджує моделі вартісного менеджменту, притаманно достатньо велика кількість моделей оцінки вартості підприємства, що представлені на рис. 1.

Найвагомішими такими моделями є: модель, що дозволяє за допомогою конкретних показників розкрити стратегічну ціль підприємства — максимізації вартості (модель збалансованої системи показників BSC (Balanced Scorecard)); модель, яка визначає фактори, що впливають на грошові потоки підприємства (модель А. Дамодарана). Зазначені моделі та вартісні фактори, що являються їхніми структурними елементами, відображають сучасну парадигму розвитку вартісного управління, та дозволяють мобільно інтегруватися до специфіки діяльності різних підприємств.

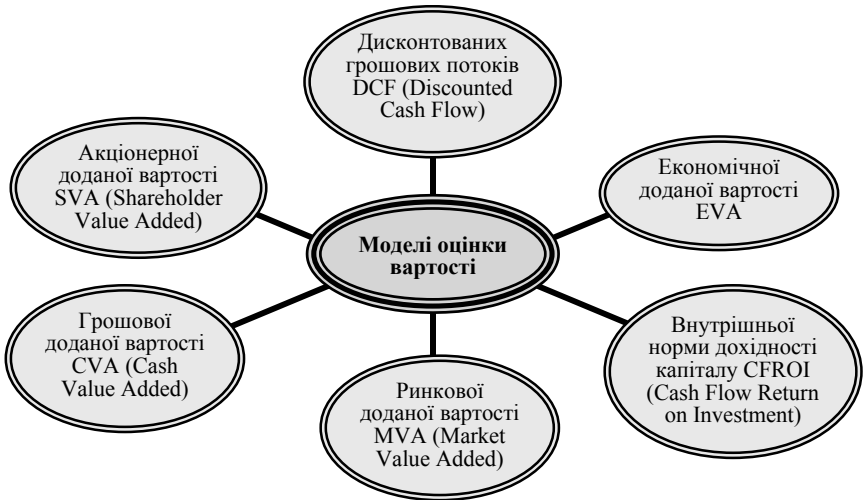

Рис. 1. Моделі оцінки вартості підприємства

Для цього підприємству необхідно деконцентрувати загальні вартісні фактори, що притаманні моделям вартісного менеджменту, на конкретні релевантні показники в залежності від сфери функціонування підприємства, розгалуженості рівнів управління. Кожна модель оцінки вартості має певні притаманні специфічні фактори. З-поміж цих факторів можна виокремити загальні фактори, що притаманні кожній моделі, і які складаються з певних показників, що представлено на рис. 2. Ідентифікація таких факторів вартості кожним підприємством відкриває їм можливість ціленаправлено впливати на окремі складові виробничого процесу, тим самим виокремлюючи ланцюжок формування вартості, за допомогою так званих «ричагів вартості».

Рис. 2. Показники, що формують фактори вартості підприємства в рамках VBM моделей

Висновки. Інтеграція моделей вартісного управління дозволяє підприємству реалізувати принципи теорії вартісного менеджменту, постійно контролювати ефективність вартісного управління за допомогою інтеграції у свою управлінську діяльність моделей оцінки вартості підприємства. Це дозволяє підприємству: поєднати свої стратегічні управлінські рішення в рамках системи факторів вартості з новоствореною підсистемою, що базується на сукупності фінансових та не фінансових цільових індикаторів і ключових показників ефективності; побудувати ланцюжок створення вартості, в якому можливо виокремити найбільш значущі фактори вартості, визначити фактори, які можуть одночасно збільшувати і зменшувати вартість підприємства.

Література

1. *Грязнова А.Г., Федотова М.А., Ленская С.А. и др.* Оценка бизнеса : учебник / под ред. А.Г. Грязновой, М.А. Федотовой. — М. : Финансы и статистика, 2001.
2. *Данилин О.* Принципы разработки ключевых показателей эффективности (КПЭ) для промышленных предприятий и практика их применения // Управление компанией. — № 2 (21). — 2003.
3. *Дамодаран А.* Инвестиционная оценка. Инструменты и техника оценки любых активов / Пер. с англ. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2004. — 1232 с.
4. *Егерев И.А.* Стоимость бизнеса: Искусство управления : учеб. пособие / И.А. Егерев. — М.: Дело, 2003. — 284 с.
5. *Коупленд Т.* Стоимость компаний: оценка и управление / Т. Коупленд, Т. Коллер, Дж. Муррин. 2-е изд. / пер. с англ. — М.: Олимп-Бизнес, 2000.
6. *Козырь Ю.В.* Стоимость компании: оценка и управленческие решения. — М.: Альфа-пресс, 2004
7. Оценка эффективности деятельности компании. Практическое руководство по использованию сбалансированной системы показателей: Пер. с англ. — М. : Издательский дом «Вильямс», 2003. — 304 с.
8. Оценка стоимости предприятия (бизнеса) / В.А. Щербаков, Н.А. Щербакова. — М. : Омега-Л, 2006. — 288 с.

Стаття надійшла до редакції 15.10.2010.